

Barcelona presenta 'el Davos' econòmic del papa Francesc

Dc, 4/03/2020 per Catalunya Religió

(Laura Mor -CR) Com és l'economia del bé comú que proposa el papa Francesc? Es poden implantar criteris d'equitat social i de desenvolupament integral en el model econòmic que articula tantes decisions polítiques? Barcelona ha acollit aquest dimarts un dels 250 actes que s'han organitzat arreu del món per parlar sobre la proposta del **papa Francesc** per una economia global. Són el preàmbul de la trobada internacional que el pontífex convoca a la ciutat d'Assís i que alguns han batejat com "el Davos del Papa".

'[Economy of Francesco](#)' reunirà mig miler de joves economistes i empresaris de 115 països. Previst per a finals de març, s'ha posposat pel coronavirus fins als dies 19, 20 i 21 de novembre. Abans d'aquestes dates, però, els convocats participaran d'una trobada per webinar amb el papa Francesc. L'Ateneu Universitari Sant Pacià [ha promogut](#) aquest dimarts al vespre un dels actes preparatoris.

"Serà interessant veure un model econòmic que contraposi comunitat a individualisme, fraternitat a competitivitat i equitat a desigualtat", ha dit **Bernat Sellarès**. Aquest professor d'Història del Pensament Econòmic a la Universitat Autònoma de Barcelona és un dels convocats a Assís. I ha participat en l'acte celebrat aquest dimarts al Seminari Conciliar de Barcelona per presentar les principals línies del moviment internacional que promou Francesc.

"Tot el que és pluralisme en economia molesta"

Sellarès ha situat dos aspectes essencials de la proposta de Francesc. Per una banda, el fet de confiar en els joves com a motor de canvi: "Els joves sou la profecia d'una economia atenta a la persona i al medi ambient", va escriure el Papa en la carta que els va adreçar fa un any. I, per una altra, el professor ha valorat el diàleg conjunt entre economistes i ecònoms. Considera "una concepció

original del terme economia” el fet que es vinculi l’estudi teòric i la pràctica empresarial.

Sellarès ha descrit la teoria econòmica hegemònica neoliberal, basada en la individualitat. I ha assenyalat la idea de l’economista i filòsof escocès **Adam Smith** que considera que “la recerca del benefici propi ens ha de portar a un benestar col·lectiu”. El professor Sellarès ha explicat que “aquesta teoria és hereva d’una tradició anglosaxona de matriu eminentment protestant”. I, tot i que creu que té molt sentit comú, deixa de banda altres teories: “Tot el que és pluralisme en economia molesta, i per això s’han anat apartant altres visions, com la catòlica”, ha defensat.

Sellarès és l’encarregat de coordinar el grup que aprofundirà en el binomi negocis i pau. “Ens dividirem en 12 grups de treball, en clara referència a les 12 tribus d’Israel i als 12 apòstols”, ha explicat sobre el [programa de la trobada d’Assís](#). Cada grup confrontarà termes que conviuen amb tensió, com són, per exemple, finances i humanitat, energia i pobresa o ànim de lucre i vocació.

Per una economia amiga de les persones

“Hi ha esforços sincers i valents com l’economia social de mercat, l’economia del bé comú, l’economia de comunió o l’economia circular”, ha reconegut el delegat diocesà de pastoral social i caritativa de l’arxidiòcesi de Barcelona, el professor **Joan Costa**, en la presentació de l’acte. Però ha assegurat que aquests esforços no són suficients. “Cal que aquesta nova economia amiga de la persona esdevingui cultura dominant perquè faci possible el desenvolupament integral de totes les persones i pobles de la terra”, ha dit.

Costa ha emmarcat la proposta de Francesc en els eixos transversals de l’encíclica [Laudato si’](#): el vincle entre els pobres i la fragilitat del planeta, la interconnexió de totes les coses, la crítica a l’economia d’exclusió i desigualtat i la recerca de models alternatius de progrés. I ha recordat que “els principis de la Doctrina Social de l’Església es concreten en el respecte absolut a la dignitat humana i els drets humans”. Ha apel·lat a la “intel·ligència creativa” per afrontar aquests reptes.

La *Laudato si’*, síntesi del magisteri social de l’Església

Sobre la doctrina social de l’Església en relació a l’economia també n’ha parlat el pedagog **Carles Armengol**, des del grup de Barcelona de la [Fundació Centesimus Annus](#). Armengol ha apuntat els criteris clau del magisteri social: des de la crítica a l’acumulació de riqueses i la desigualtat, passant pel destí universal dels bens –en sentit que és per a “tots els homes i dones”, però també amb “sentit transgeneracional”–, fins a la hipoteca social que ha de gravar qualsevol propietat privada. Armengol ha parlat també de l’administrador honrat i prudent de la Bíblia.

També s’ha referit a la darrera encíclica del papa: “Laudato si’ no parla de l’ecologia i els ocellets, com si fos un tema més, no. La *Laudato si’* és una síntesi de la Doctrina Social de l’Església”. I, en tot cas, ha apuntat, “l’ecologia aporta la interconnexió de totes les coses”. Sobre el tema de debat, l’economia del món, “la *Laudato Si* posa en qüestió el model de desenvolupament que tenim”. Un model en què “fins i tot superant els màxims d’explotació del planeta, no hem eradicat la

pobresa”.

A la crítica del model [productivista i consumista](#), Armengol ha presentat l'economia circular com a alternativa real: “Això no és una utopia, és un model d'economia en què hi ha moltes experiències”, ha dit. I hi ha afegit com a exemple concret i proper l'[empresa Solidança](#), que practica l'economia social i solidària des de fa 20 anys.

Des de Centesimus Annus impulsen tres propostes en aquesta mateixa línia. Nous marcs macroeconòmics, conscients que “el PIB no serveix com a mesura de la qualitat de vida”; més transparència en el comerç i més informació per al consumidor; i una fiscalitat que “privilegiï el servei” i persegueixi els paradisos fiscals i l'evasió d'impostos.

Una economia basada en el do i la fraternitat

El professor **Alfredo Pastor** de l'IESE Business School ha recordat que els franciscans italians van codificar l'economia del bé comú al segle XIII. I que “l'economia de lliure mercat n'és una heretgia”. En la seva intervenció ha distingit l'individu que suposa com a subjecte l'economia clàssica, que “s'associa amb l'altre per conveniència, interès o necessitat”; a les persones que conformen “l'escena del bé comú” i que “necessiten la comunitat per desenvolupar-se”.

En aquest darrer model, Pastor hi situa relacions de “reciprocitat” en què “hi ha contractes i intercanvi d'equivalents; però també relacions basades en el do”. En aquest sentit ha afirmat que “sense fraternitat una societat no pot viure” i que “la fraternitat és el complement de solidaritat”.

“La feina de l'economia és procurar fer una economia més humana, més feta a la mesura de l'home i no de l'individu”, ha dit Pastor. També ha recordat que ja hi ha experiències en aquest sentit. Com el cas d'èxit de [La Fageda](#), una empresa que “no pensa a remunerar l'accionista per sobre de totes les coses”.

Pastora ha encoratjat els estudiants d'entre el públic a “estar en contacte amb la gent que fa això perquè estareu molt sols; us convé fomentar una comunitat que us pugui ajudar”. I ha demanat als futurs economistes pensar en les persones del voltant com a persones i no com a individus. “No és una recomanació per modernitzar, sinó per tornar als orígens: a l'època en què la gent veia els cristians i deia ‘què fan aquests que són tan feliços?’”.

La regla de Sant Benet i els monjos emprenedors

El monjo de l'Abadia de Montserrat **Ignasi Fossas** ha presentat eines i criteris derivats de la saviesa monàstica útils “per gestionar organitzacions i per gestionar-se a un mateix”. En aquest sentit ha defensat que “l'emprenedoria pot ser una aventura espiritual”. Segons Fossas la [Regla de Sant Benet](#) presenta un protocol d'actuació per a la gestió i el lideratge, i que “promou l'ordre enmig del caos”.

Fossas, que és coautor del llibre [Administrar assenyadament](#) (PAM, 2018), en l'àmbit de gestió de personal, ha mencionat les responsabilitats de l'abat, el superior, el prior, l'ecònom o l'administrador, els degans, el mestre de novicis, l'infermer, el porter. “Quan la regla descriu quin ha de ser el perfil, no diu què han de saber fer, sinó com han de ser com a persones, quines virtuts han de tenir”.

La Regla també s'ha estudiat com a exemple d'innovació social, també pel seu caràcter "fàcilment replicable i sostenible". I com a benedictí ha posat en relleu també el valor específic del treball en la proposta monàstica. "Els monestirs benedictins des de la seva fundació fa 1.500 anys tots tenen empreses", ha dit. Des de la botiga de records fins a museus, restaurants o universitats. Exemples tangibles que parlen de "l'economia real i la gestió de béns".

Amb tot, Fossas s'ha referit a la necessitat de practicar "l'acceptació activa de les ambigüitats". Qui va ser ecònom de l'abadia de Montserrat, ha dit que "qualsevol persona que ha d'afrontar tasques de responsabilitat tindrà l'oportunitat de reconèixer el millor i el pitjor de si mateix". Ha reconegut que "l'economia és una de tantes mediacions humanes i participa de les seves ambigüitats". I que "qui treballa en el món de l'economia ha d'acceptar que s'ha d'embrutar les mans". Malgrat la distància amb una gestió econòmica perfecta, Fossas ha subratllat que "això no vol dir que no hagi de lluitar perquè el món del treball i l'economia sigui cada vegada més humanitzador i cada vegada èticament més impecable".

La sensibilitat profètica del papa Francesc

El rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, **Armand Puig**, s'ha encarregat de presentar i de concloure l'acte. I ha assenyalat set qüestions obertes durant el debat a reprendre més endavant: si l'individualisme serveix per resoldre un repte col·lectiu; la propietat que no pot tenir absoluts; la producció imaginada sense l'afany de creixement exponencial; el significat del benefici i el guany en relació als ecosistemes; el contracte i la fraternitat; el reclam de la felicitat lligada a l'autosatisfacció; i l'economia com a mediació o com a absolut.

"El papa Francesc no és economista, però sí un home amb una sensibilitat profètica", ha dit Puig. I per això considera que fa l'encàrrec d'aprofundir sobre un nou model econòmic basat en "el do, la cultura de comunió, d'equitat...". "Són conceptes imprescindibles si volem construir una humanitat possible i no esqueixada", ha conclòs el rector de l'Ateneu.

Podeu recuperar les intervencions de l'acte en aquest vídeo: